

Påskedag d. 8. april 2012

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: Johannesevangeliet kap. 20 v. 1-18.

Prædikentekst: Johannesevangeliet kap. 20 v. 13-16.

Påskemorgenberetningen er altid en betagende beretning at læse - ligegyldigt hvilken af de fire evangelister vi henter den fra, så forskelligt de beretter.

Jeg kan aldrig læse denne beretning uden at blive bevæget, og tit meget bevæget. For hvis vi virkelig hører efter, hvad her fortælles, så kastes vi fra det solidt jordbundne til det aldeles guddommeligt ufattelige og tilbage igen - frem og tilbage og frem

Disciplenes sorg og angst og smerte og tvivl er til at forstå, måske ligefrem til at genkende.

Maria ser to engle i graven. Der er nok ikke mange af os, der kan genkende det syn. Men det var ikke nok til, at Maria overvandt sin fortvivlelse og fik bare en smule færd af, at det var sandt, hvad Jesus havde forudsagt: 'Jeg skal opstå på den tredje dag.'

Så møder hun den opstandne Jesus selv. Dét går over ethvert menneskes forstand. Det gik også helt over Marias forstand. Hun så ham jo dø på korset. Hun så ham blive lagt i graven for tre dage siden. Hun viste, hvad vi også ved, at døde lig bliver liggende, hvor de blev lagt.

Han taler til hende og siger: "Kvinde, hvorfor græder du? ..." Det er nok en havemand, der siger sådan. Selvfølgelig.

Hun er stadig opsat på at finde Jesu lig, så hun kan gøre det ordentligt i stand til en ordentlig begravelse, så hun kan få afsluttet dette vidunderlige kapitel af sit liv - fællesskabet med Jesus, der havde helbredt hende, uddrevet syv onde ånder af hende, fortælles det - det fællesskab, der sluttede så brat og brutalt og meningsløst. Det skal afsluttes ordentligt, så hun - og de andre - kan komme videre med livet efter Jesus.

Men så sker det - det jeg oplever som det dybeste eller højeste øjeblik i alle påskeberetningerne: Den opstandne taler igen - ingen overbevisende forklaringer - ingen bebrejdelser for vantro - ingen prædikener.

Han siger bare ét ord: "Maria!"

Det er som om tiden står stille. Øjeblikket fyldes af evighed - en grænseløs kærlighed.

Hun svarer - ikke med undskyldninger for vantro - ikke med undrende spørgsmål - "Rabbuni!" (Mester).

Her sker det, der er lige så ubegribeligt og uforklarligt som selve Jesu opstandelse. Det sker i Marias hjerte - eller i hele hendes eksistens. Johannes giver ingen forklaring, men lader Jesus om at sætte ord på det: "... min far og jeres far, min Gud og jeres Gud."

Maria er den levende Guds barn, for den opstandne Kristus har kaldt hende ved navn. Person til person. Hun har set - ikke en havemand - men Herren - ansigt til ansigt. Han har mødt hende og kaldt hende ud - ud af sorgens kapsel, ud af nok så smukke, selvgjorte forsøg på dog at komme videre - ud i en ny virkelighed - ud i et nyt liv som Guds barn - ud i friheden som Guds barn.

Jeg har altid - så længe jeg kan huske - oplevet det øjeblik - det ene ord af Jesu mund: "Maria!" - som noget af det mest betagende i hele evangelieberetningen. I mange år forstod jeg ikke hvorfor. Men jeg kunne mærke det - tiden stod stille.

Herfra bliver min prædiken i dag nok en slags personligt vidnesbyrd.

Måske vil nogle kunne genkende sig selv i det.

Jeg har - som en del andre her - fået den nåde at blive halvgammel. Og hvor jeg dog håber, at jeg får den nåde at blive helgammel. For jeg har jo opdaget, at som årene går, opdager og oplever jeg stadig mere af Guds kærlighed og nåde og barmhjertighed - stadig mere, som jeg ikke anede.

Jeg har kendt Jesus vel nok fra jeg blev født. Han var der jo bare - lige så selvfølgelig som at mor og far var der. Jeg sad der i kirken - til søndagsskole, gudstjeneste, vækkelsesmøder - og hørte, at det var jo ganske godt, at Jesus sådan bare var der. Men jeg måtte selv sige ja til ham - jeg måtte vælge Jesus.

I vort hjørne af Herrens store kirke er der altid lagt megen vægt på den personlige tro. Og den personlige tro bestod altså i, at jeg selv valgte Jesus og sagde ja til ham.

Og jeg blev døbt på bekendelsen af min personlige tro på Jesus som min personlige frelser. Så langt så godt. Og sandt er det jo, at ingen kan sige ja til Jesus på mine vegne. Det må jeg selv gøre - og det gælder jo enhver af os. Og det må du selv gøre for dit vedkommende.

Men der gik ikke så lang tid efter, at jeg traf det valg, til det viste sig, at det, jeg selv havde valgt til, kunne jeg også selv vælge fra.

Min personligt valgte tro var ikke stærk nok til at fastholde Jesus som en åndelig virkelighed, når fornuftige, uimodsigelige argumenter fortalte mig, at det var nonsens at sige, at en død mand lever. På mærkelig vis var han der dog stadig og ligesom greb fat i mig gang på gang, mens jeg valgte ham til og fra og til og fra.

Undertiden kunne jeg være ganske stolt over at have en personlig tro, som jeg selv havde valgt. Jeg fandt også nogle brugbare modargumenter mod angreb på denne personlige tro. Jeg havde rimeligt styr på de rigtige meninger om denne Jesus.

Men undertiden kunne jeg også have en sær, forbudt fornemmelse af at øve vold mod min sunde fornuft ved at vælge at tro på Jesus, død og dog levende. Det krævede en vis ulogisk stædighed. Og den oplevelse styrkede ikke ligefrem min personligt valgte tro.

Men med årene bliver man mere eftertænksom. Og det er ganske fantastisk, så mange teologiske hurdler, der kan klares med behændig filosofi.

Jesu opstandelse - det er jo smukt - et smukt princip at hage sig fast i, når det hele bliver for broget: - Mørket får ikke bugt med lyset. - Det onde får aldrig det sidste ord. - Kærligheden sejrer til sidst. Jo, det er et smukt og lyst livsprincip at vælge at leve på. Det er i grunden så smukt og betagende, at det er let at vælge at gøre det til sit eget. Og det var nok dette opstandelses-princip jeg valgte at gøre til min personlige tro i ganske mange år. Med det behøvede jeg ikke at være så åndeligt stædig, og jeg havde stadig min sunde fornuft under kontrol. Det gik vældig fint – indtil princippets mørke bagside åd sig ind på den lyse forside, og jeg så, at dette smukke princip i virkeligheden er en kynisk skøjten hen over lidelsen, vel at mærke andres lidelse. Og på den bagside kunne jeg ikke genkende Jesus.

Sandt er det, at Jesus har lovet at komme igen og genoprette Guds rige ud i alle kroge. Da skal kærligheden sejre. Men indtil da er det ikke sandt i menneskelivet på denne jord, at mørket aldrig får det sidste ord, og at kærligheden altid sejrer - - når tilfældige mennesker dræbes af en selvmordsbomber i Afghanistan - når børn i stribevis dør af sult og AIDS i Afrika - og så videre. Jesu opstandelse kan ikke gøres til et livsprincip, en positivitets-filosofi, som vi kan vælge. Gør vi det, så dør vi indefra af bar religiøs kynisme.

Jeg har fået den nåde at blive en havlgammel støder.

Og når jeg sådan i et nostalgisk øjeblik skuer tilbage på min vej hertil, hvor jeg er nu, så ser jeg mennesker, som jeg fulgtes med et stykke af vejen - langt eller kort - mennesker, der også valgte Jesus - og nogle valgte ham fra igen.

Nogle af dem tog konsekvensen af fornuften og logikken og valgte ham aldrig til igen - for dem døde bliver jo liggende i deres grave!

Nogle af dem valgte ganske smukke livsprincipper, som man med lidt filosofisk behændighed kan koble sammen med Bibelen - men principperne trives udmærket uden Jesus – og kan skiftes ud,

hvis de bliver for besværlige.

Og så undrer jeg mig: Hvorfor havnede jeg ikke der? Var jeg naiv? Var det sandt, som de sagde på min første læreplads: 'Du er indoktrineret - du tør ikke slippe det, du er vokset op med.'?

Og en ting mere, der undrer mig, er, hvorfor jeg dog skulle blive halvgammel, før jeg begyndte at kunne se og høre, hvad der foregik, hver gang jeg på den ene eller anden måde valgte Jesus fra og alligevel ikke kunne slippe for ham.

Jesus sagde til hende: »Maria!« Hun vendte sig om og sagde til ham på hebraisk: »Rabbuni!« – det betyder Mester.

Ikke engang engle i graven kunne få Maria til at slå hul på sin skal af sorg og af optagethed af selv at komme videre og så vælge at tro, at Jesus levede. Ret beset kan intet menneske ved sine fulde fem vælge noget så tåbeligt. Men når den opstandne Jesus selv står der og siger hendes navn: "Maria" - person til person - så krakelerer alle skaller, og hun må svare : "Mester!"

Dér opstår den virkelige personlige tro, som netop er personlig, fordi den er en relation mellem to personer - Jesus og Maria. Den tros indhold er hverken meninger om Gud eller smukke livsprincipper, men dette: "... min far og din far - min Gud og din Gud." - at blive og være den levende Guds elskede barn.

Marias skal var hendes forståelige, dybe sorg, og hendes fokus på at gøre denne epoke færdig på en ordentlig måde. Men Jesus behøvede blot at sige hendes navn én gang.

Min skal har haft mange lag - af sund fornuft og logik - smukke principper – åndelig selvopbygget stædighed - rigtige meninger - præsterolle - men det hårdeste lag har nok været min personligt selvvalgte tro, som kunne give mig en behagelig fornemmelse af at have styr på Gud.

Hver gang min selvvalgte tro glippede og jeg valgte Jesus fra, så stod han der alligevel og sagde: "Søren!"

Til mig måtte Jesus sige det mange gange, før jeg begyndte at forstå, at jeg kan aldrig vælge Jesus - det er ham, der vælger mig. Min tro er ikke personlig, fordi jeg selv har valgt at sige ja, men fordi Jesus Kristus har mødt mig og sagt mit navn - person til person. Min tros indhold er ikke en bunke rigtige meninger om Gud, men dette, at jeg er Guds elskede barn.

Jeg ved ikke, hvorfor jeg skulle blive en halvgammel støder, før jeg begyndte at forstå det. Men jeg håber, jeg får lov at blive en helgammel støder og mange gange endnu høre Jesus nævne mit navn.

Jesus lever! Og han sagde til hende: »Maria!« Hun vendte sig om og sagde til ham: "Mester."